

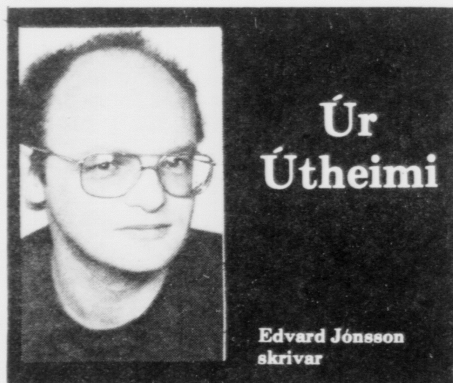
Forvitnislig úrslit av viltfevnandi

genetiskari kanning:

Leitanin eftir Ádam og Evu

— Vísindamenninir hava funnið felags ættarmóður til øll menniskju á jørðini.

— Forvitnislig úrslit av viltfevnandi genetiskari gransking

Úr
Úttheimi

Edvard Jónsson
skrivar

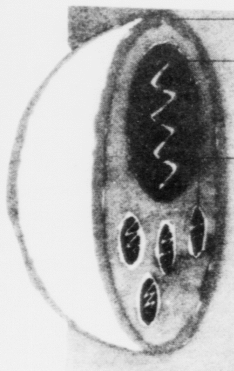
Eftir umfatandi kanningar av molekyl-bygnaðinum í DNA kjarnasýrum seinastu tiggjuárinu eru arvafrøðingar og molekylfrøðingar komnir til ta niðurstøðu, at teir 5 milliard einstaklingarnir, sum búa á hesi jørð, eiga bert eina ættarmóður. Henda ættarmóður, ið teir sjálvandi nevna Evu, livdu fyrri umleið 200.000 árum síðani og er helst 10.000asta langomman til øll menniskju, sum nú búa á jørðini. Við framkomnari gransking av so nevndum mitochondrial ílegum (genum) hava amerikanskir vísindamenn funnið fram til eina serliga samstøðu av ílegum, ið øll menniskju á jørðini tykjast hava felags. Kanningin, sum byrjaði seinast í sjeytiárunum, er bygd á kyknur úr eftirburðum, sum kvinnur kring allan heimin hava givið til hesa gransking. Á odda fyrri hesum kanningum vóru Allan Wilson, Vincent Sarich, Rebecca Cann og Mark Stoneking á lærdu háskulunum í Berkeley og Emery.

Tann Evan, genetistarnir eru komnir fram til, at ikki tann fitta, hvíta

vakurleikagudinnan við gylta hárinum, vit siggja eitt nú í rnaissans málarium. Hon var svørt við myrkum hári, hevði voddar sum ein nútíðar itróttarkvinna, og var so sterk, at hon kundi slita sundur djór við hondunum, hóast hon óivað eisini brúkti steinamboð. Hon var kanska heldur ikki tann tekkiligaasta av táverandi kvinnum, men uttan iva tnan mest fruktabara og tann, ið hevði tær dyggastu ílegurnar.

Vísindamenninir siga ikki, at hon var tann allar fyrsta kvinnan, heldur bert ein felags ættarmóður frá tí primitiva tíðarskeiðinum, tá tann modernað homo sapiens fyrst kom fram. Vísindamenninir hava fingið hvassar ábreiðslur, bæði frá teimum, sum halda fast við bókstaviliga frageiðingina um Ádam og Evu í Bibliuni (og hava roknað út at Eva bleiv fødd fyrri 5.992 árum síðani), og eisini frá antropologum og paleontologum, sum vilja vera við, at homo sapiens í síni nútíðarmynd er nógv eldri enn 200.000 ár.

Mangt bendir á, at Eva livdi sunnarlaga í Sahara-

Kykna

Kjarni við DNA

Mitochondrial
DNA

oyðimørkini, men summir vísindamenn halda, at hon kann hava búið í Suður-Kina. Arvafrøðingarnir royna nú at finna fram til Ádam, biologiska faðirin at okkum øllum, men sum royndirnar so ofta hava víst er nógv trupulari at finna fram til tann veruliga faðirin enn ta veruliga móðurina. Tað, sum vísindamenninir hava klandrast mest um í hesi nýggju læru, er tann pástandur, at menniskjuni ikki mentust spakuliga í nógvum ymiskum heimspørtum, sum nógvir antropologar higartil hava hildið, heldur áttu bert ein heimstað, onkustaðni í Afrika. Nakrir av royndastu antropologunum í heiminum, harimillum Richard Leakey, siga, at felags ættarfaðirin ella móðirin er minst 1 mió. ár gamal.

Menningin frá fornaldrilgum til modernaðan homo sapiens tykist sambært Sarich, Wilson og fleiri at vera farin fram á ógvuliga avmarkaðum sosialum og geografiskum øki, t.e. innan familjuna hjá Evu í onkrum landsparti í Sahara.

Fyrri umleið 90.000

180.000 árum síðani rýmdi hesin ættarbólkurin úr heimliga umhvørvinum og spjaddi seg. Onkrar fysiskar og biologiskar fyrimunir má hann hava havt, tí ongin av teimum ættarbólkum ella fólkaslogum, hann kom í hóslag við hevði somu møguleikar at yvirliva. Hesin bólkurin, kanska nógur túsund fólk í tali, spjaddi seg síðan kring allan heimin. Stephen Jay Gould, paleontologur á Harvard universitetinum, sigur: »Hetta visir tyðuliga, at øll menniskju, uttan mun til útsjón, eru í veruleikanum limir í einari familju, sum er relativt ung og upprunnin úr einum parti á jørðini. Hetta er eitt slag av biologiskum brøðralagi, sum hevur nógv djúpar rotur enn vit nakrantíð hava hugsað okkum«.

Tað er hóast alt nógv í hesi nýggju læru, sum molekylfrøðingarnir og paleontologarnir ikki eru samdir um, eitt nú tað, at Neanderthals-maðurin,

